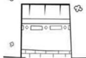
Hadis ve Hadiselerin Diliyle
HAC

İÇİNDEKİLER

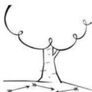

Haccın Önemi

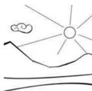
Hac İbadeti

Kâbe ve Tavaf

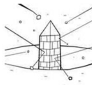
Safa ve Merve

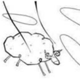

Arafat

Mina ve Şeytan Taşlama

Kurban

Hacdan Dönüş

Medine ve Mescid-i Nebevi'yi Ziyaret

ÖNSÖZ

İbadetler, Yüce Allah ile kulları arasında en güzel gönül bağlarının kurulması için birer fırsattır. Bizler, kul olmanın zevkini ibadetlerle tadarız.

İbadetleri severek ve güzel bir ruh hâli ile yerine getirmek, her Müslümanın idealidir. Yaşanmış örneklerden ilham almak ise bu amacımıza ulaşmamıza büyük katkı sağlar.

İşte biz de sizlere Peygamber Efendimizin (sallallahu aleyhi vesellem) yaşantısı ve sözlerinden, İslâm büyüklerinin örnek hayatlarından bir gül demeti sunmak istedik. Okuyucularımızı ibadetlere özendirmeyi ve onlara ibadetleri sevdirmeyi hedefledik.

İbadet Serimizin dördüncü kitabı olan Hadis ve Hadiselerin Diliyle HAC'da; hac, umre ve kurban

ibadetlerine dair âyet ve hadis kaynaklı yazılar ve menkıbeler yer almaktadır. Bunlar; hac, umre ve kurban ibadetleri hakkında çok faydalı ve güzel bilgiler vermekle birlikte, bu ibadetlerle ilgili kesin hükümler için ilmihal kitaplarına başvurulmalıdır.

Haccetmenin ve kurban kesmenin Allah katındaki değerinin ve kutsal mekânları ziyaretin güzelliğinin vurgulandığı kitabımızda, metinler kısa tutulmuş ve herkesin kolayca anlayıp, sıkılmadan ve severek okuyabileceği sade bir dil kullanılmıştır.

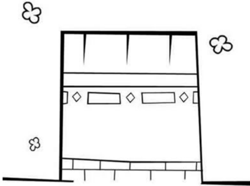
İstifade edilmesi duasıyla…

Âlemlerin Rabbi Yüce Allah'a hamd,

O'nun sevgili elçisi Efendimize salât,

Resûlûllahın dostlarına da selâm olsun.

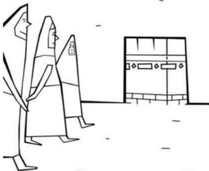
Haccın Önemi

KARŞILIĞI CENNET

Allah Resûlü şöyle buyurdu:

– Umre ibadeti, bir sonraki umreye kadar işlenecek günahların affına sebeptir. Gereklerine uygun olarak yerine getirilmiş, günah ve isyan karıştırılmamış, ihlâs ve samimiyetle tamamlanmış haccın karşılığı ise ancak cennettir. [1]

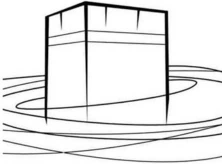
CİHAT ETMEYELİM Mİ?

Hazreti Âişe validemiz, Efendimize sordu:

– Ey Allah'ın Resûlü! En üstün amel olarak cihadı görüyoruz. Biz hanımlar cihat etmeyelim mi?

Resûlûllah cevap verdi:

– Sizin için cihadın en üstünü, gereklerine uygun olarak yerine getirilmiş hacdır. [2]

EN ÜSTÜN AMEL

Bir gün Peygamber Efendimize şöyle soruldu:

– En üstün amel hangisidir?

– Allah ve Resûlüne iman etmektir.

– Sonra hangisidir?

– Allah yolunda cihat etmektir.

– Sonra hangisidir?

– Kabul olan hacdır. [3]

GÜZEL HACCEDEN

Peygamberimizin dostlarından Ebu Hüreyre (radıyallahu anh) dedi ki:

– Ben Resûlûllahın şöyle buyurduğunu işittim:

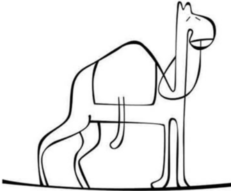
"Kötü söz söylemeden ve büyük günah işlemeden hacceden kimse, annesinden doğduğu gündeki gibi günahsız olarak (evine) döner." [4]

İSTEDİKLERİNİ VERDİ

Allah Resûlü bir gün şöyle buyurdu:

– Allah yolunda cihat eden, hacceden ve umre yapan Allah'ın elçisidir. Çünkü Allah, bunların yapılması için kullarını davet etti. Onlar da davete geldiler ve buna karşılık dilediklerini istediler, Allah da onlara istediklerini verdi. [5]

RAMAZAN UMRESİ

Ebu Ma'kil, Allah Resûlü ile birlikte hacca gitmişti. Ebu Ma'kil'in hanımı Ümmü Ma'kil de kendisine haccın gerekli olduğunu anlamıştı. Kocası ile birlikte Allah Resûlünün huzuruna vardılar. Ümmü Ma'kil:

– Ey Allah'ın Resûlü! Benim hac borcum var. Kocamın ise genç bir devesi var, dedi. Ebu Ma'kil:

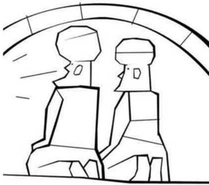
– Doğru söylüyor. Ancak ben o deveyi Allah yolunda vakfettim, dedi. Bunun üzerine Peygamber Efendimiz şöyle buyurdu:

– O deveyi ona ver! Üzerinde hacca gitsin! Bu da Allah yoludur.

Bunun üzerine Ebu Ma'kil hemen genç deveyi hanımına verdi. Kadın:

– Ey Allah'ın Resûlü! Ben artık yaşlandım, hastayım, acaba haccımın yerini tutacak başka bir amel var mıdır, deyince, Efendimiz:

– Ramazanda yapılacak umre, haccın yerini tutar[6] ya da benimle birlikte yapılmış bir haccın yerine geçer, buyurdu. [7]

SEN SÖYLE

Mina Mescidi'nde, Ensâr ve Sakîf'ten iki adam Peygamber Efendimizin yanına gelip şöyle dediler:

– Ey Allah'ın Resûlü! Sana soru sormak için geldik. O da:

– Dilerseniz, bana ne soracağınızı söyleyeyim. İsterseniz ben susayım, sizin sorunuzu dinleyeyim, dedi. Adamlar:

– Siz söyleyin, dediler. Bunun üzerine Resûlûllah şöyle buyurdu:

– Ey Ensârlı! Sen, evinden çıkıp Kâbe'yi ziyaret edeceğini ve bu ziyaretten ne elde edeceğini, tavaftan sonra kılacak olduğun iki rekât namazı ve on-

dan ne elde edeceğini, Safa ile Merve arasındaki sa'yini ve ondan elde edeceğin sevabı, Arafat'taki vakfeni ve ondan ne elde edeceğini, şeytanı taşlayıp ondan ne elde edeceğini, kurban kestiğinde ondan ne elde edeceğini, sonra başını tıraş edip ondan ne elde edeceğini, ondan sonra tekrar Kâbe'yi tavaf edip ondan ne elde edeceğini sormak için geldin. Adam heyecanla:

– Seni hak ile gönderene yemin ederim ki bunun için geldim, dedi. Allah Resûlü sözüne devam etti:

– Evinden Kâbe'yi ziyaret amacıyla çıktığında Allah, devenin attığı her adım karşılığında sana bir sevap yazar. Bir de günahını siler. Tavaftan sonra kıldığın iki rekât namaz, İsmail neslinden bir köleyi hürriyetine kavuşturmak gibidir. Safa ile Merve arasındaki sa'yin yetmiş köleyi hürriyetine kavuşturmak gibidir.

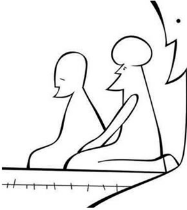
Arefe günü öğleden sonra Arafat'taki vakfeye gelince, o anda Allah Tealâ dünya semasına tecelli eder. Sizinle meleklere karşı övünerek şöyle der: "Kullarım cennetimi kazanmak için dünyanın uzak köşelerinden geldiler. Yorgun ve bitkin düştüler. Eğer günahlar kumlar ya da yağmur damlaları sayısınca, deniz köpükleri adedince olsa bile bağışlarım. Haydi, siz ve şefaatçi bulunduğunuz kimseler bağışlanmış olarak akın edin."

Taş atmana gelince; attığın her taş karşılığında, işlediğin büyük günahlardan bir tanesi bağışlanır.

Kurbanına gelince; o, Rabbinin katında sana saklanmıştır. Başının traşında ise traş ettiğin her kıl karşılığında bir sevap alırsın, bir de günahın silinir.

Ondan sonra Kâbe'yi tavaf etmene gelince, o an Kâbe'yi hiç günahın kalmaksızın tavaf edersin. Üstelik bir melek gelip ellerini senin iki omzun arasına koyar ve şöyle der: "Geleceğe ait işine bak, artık tüm geçmiş günahların bağışlanmıştır." [8]

Hac İbadeti

HACCEDİN

Bir gün Allah Resûlü sahabilerine şöyle konuştu:

– Ey Müslümanlar! Allah size haccı farz kıldı, haccedin! Sahabilerden biri:

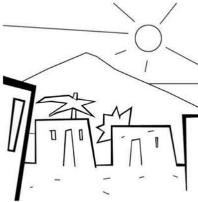
– Her sene mi, ey Allah'ın Resûlü, diye sordu.

Adam sorusunu üç defa tekrarlayıncaya kadar Efendimiz cevap vermedi. Sonra şöyle buyurdu:

– Eğer "Evet." deseydim, her sene haccetmeniz farz olurdu, siz de onu yerine getiremezdiniz! Sonra sözlerine devamla:

– Ben sizi kendi hâlinize bıraktığım sürece siz de beni kendi hâlime bırakın. Çünkü sizden öncekiler peygamberlerine çok soru sormaları ve aldıkları cevaplar konusunda anlaşmazlık içine düştüklerin-

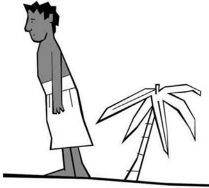
den dolayı helâk oldular. Bu sebeple size bir şey emrettiğim zaman onu gücünüz yettiğince yerine getirin. Herhangi bir şeyi de yasaklarsam ondan da kesin olarak kaçının, buyurdu. [9]

ALLAH RESÛLÜ İLE HAC

Peygamber Efendimiz, hicretin 10. yılı Zilkade ayında hac için hazırlanmıştı. Medine'deki Müslümanlara kendisiyle birlikte haccetmek üzere hazırlanmalarını emretti. Medine dışındaki Müslümanların da Medine'de toplanmalarını istedi. Bunun üzerine, O'nunla birlikte hacca gidenlerin sayısı yüz bini aştı.

Bu sürede Allah Resûlü, Müslümanlara hep hacdan bahsetti. Yolculuğa çıkmadan önceki hutbesinde de haccın vacip ve sünnetlerini anlattı. Efendiler Efendisi ve sahabiler, saçlarını tarayıp güzel kokular süründüler. Ve arefe gününden on beş gün önce cumartesi günü Medine'den yola çıktılar. Böylece İslâmın yüzyıllar boyu sürecek haccının ilk büyük örneği yaşanmaya başladı. [10]

BİR KÖLE

Bir gün bir köle, Peygamber Efendimizin yanına gelerek şöyle dedi:

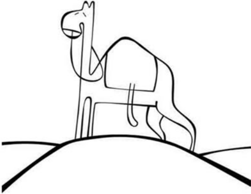
– Ben hacca gitmek istiyorum.

Allah Resûlü onu uğurlamak için onunla birlikte biraz yürüdü ve sonra başını kaldırıp şöyle dua etti:

– Allah seni takvalı yapsın, seni hayra yönlendirsin. Üzüntünü gidersin.

Köle, haccını yapıp döndüğünde Resûlûllahın yanına geldi. Efendimiz bu defa ona şöyle dedi:

– Allah haccını kabul etsin, günahını örtsün. Harcadıklarını yerine getirsin. [11]

GÖRÜYOR GİBİYİM

Allah Resûlü, bir hac yolculuğunda Mekke ile Medine arasındaki Ezrak vadisine uğramıştı. Yanındakilere:

– Bu vadi, hangi vadidir, diye sordu. Oradakiler:

– Ezrak vadisidir, dediler. Bunun üzerine şöyle buyurdu:

– Ben Musa Aleyhisselâmı gür sesiyle "Lebbeyk Allahümme Lebbeyk!" diye telbiye getirerek tepeden aşağıya inerken görüyor gibiyim.

Daha sonra Herşâ tepesine gelerek:

– Bu tepe hangi tepedir, diye sordu. Sahabiler:

– Herşâ tepesidir, dediler. Bunun üzerine Nebi-

ler Nebisi:

– Ben, Yunus Aleyhisselâmı derli toplu, kırmızı bir dişi deve üstünde, yünden bir cübbe giymiş, devesinin yuları hurma lifinden örülü olduğu hâlde telbiye getirirken görüyor gibiyim, buyurdu. [12]

HACCIN İŞARETLERİNDENDİR

Allah Resûlü, Medinelilerin ihrama girme yeri olan Zülhuleyfe'ye gelmişti. Burada ikindi namazını kıldırdı ve hacca niyet etti. Sonra iki rekât da ihram namazı kıldı. Ardından devesi Kasvâ'ya bindi. Allah'a hamd ü senâda, tesbih ve tekbirde bulunduktan sonra:

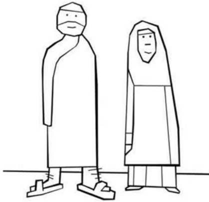
– Ey Allah'ım! Bunu, bana içinde gösteriş ve şöhret bulunmayan iyi ve kabul edilmiş bir hac kıl, diyerek dua etti. Sonra telbiye getirdi:

– Lebbeyk, Allahümme lebbeyk! Lebbeyk, lâ şerîke leke lebbeyk! İnnel hamde ve'n nimete leke vel mülk lâ şerîke lek. (Allah'ım! Davetine icabet

ediyorum. Emrine boyun eğiyorum. Bütün varlığımla Sana teslim oldum. Senin hiçbir ortağın yoktur. Tekrar tekrar davetine icabet ediyorum. Şüphesiz hamd Sana mahsustur. Nimet Senindir mülk de Senin. Senin hiçbir ortağın yoktur.) Sonra da:

– Sizden kim hac ile umreye niyet etmek isterse, bunu yapsın! Sizden kim yalnız hacca niyet etmek isterse, böyle niyet etsin! Sizden kim de yalnız umreye niyet etmek isterse, o da umreye niyet etsin, buyurdu. Ve ekledi:

– Cebrail, bana gelip şöyle dedi: "Ey Muhammed! Telbiyede seslerini yükseltmelerini sahabilere emret! Çünkü bu haccın işaretlerindendir!" [13]

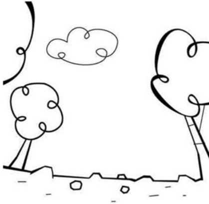
İHRAMLI İNSAN

Resûlûllaha soruldu:

– İhramlı insan hangi giysileri giyer? Efendimiz şöyle cevap verdi:

– İhramlı kimse gömlek, sarık, bornoz, pantolon ve üzerine boya bulaşmış bir giyecek giyemez. Ayağında da mest ve benzeri bir ayakkabı olmaz. Eğer terlik bulamazsa, mestlerinin arkasını kesmelidir. [14]

Erkekler ihrama, iki parça havludan ibaret özel bir örtüyle girerler. Kadınların ise örtünmeye uygun normal elbiselerini giymeleri ve dış örtülerini almaları yeterlidir.

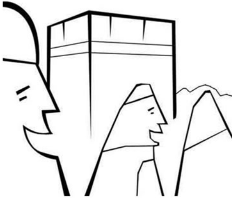

SON SINIRA KADAR

Hacda Allah Resûlü şöyle buyurdu:

– Telbiyede bulunan hiçbir Müslüman yoktur ki onun sağında ve solunda bulunan taş, ağaç, toprak onunla birlikte telbiyede bulunmasın. Sonra sağ ve solunu göstererek şöyle devam etti:

– Bu katılım şu ve şu yönde yeryüzünün son sınırına kadar devam eder. [15]

HANGİ HAC?

Bir adam, Allah Resûlüne sordu:

– Hangi hac daha çok sevaptır?

Efendimiz şöyle cevap verdi:

– Yüksek sesle telbiye getirilip, kurban kesilerek yapılan hac. [16]

ÇOCUĞUN HACCI

Peygamber Efendimiz hacca giderken, Revhâ vadisinde deve ile yolculuk yapan bir kafileye rastlamıştı. Onlara selâm verdi ve:

– Siz hangi kavimdensiniz, diye sordu.

– Müslümanız, dediler ve:

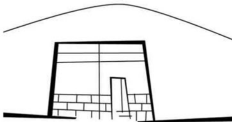
– Ya siz kimsiniz, diye sordular. Bunun üzerine sahabiler:

– Resûlûllahtır, dediler.

Deve üzerindeki bir kadın küçük oğlunu göstererek:

– Ya Resûlûllah! Bunun için de hac var mıdır, diye sorunca Kâinatın Efendisi şöyle buyurdu:

– Evet, vardır! Sana da sevap vardır! [17]

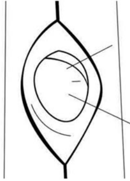

ŞEREFİNİ ARTIR

Peygamberimiz, sabah gusül abdesti almış, sonra devesi Kasvâ'ya binerek Mekke'ye girmişti. Kâbe'nin Benî Şeybe kapısına kadar ilerledi.

Beytullah'ı görünce ellerini kaldırdı ve:

– Ey Allah'ım! Bu beytinin şerefini, yüceliğini, heybetini artır. Ona, hac ve umre ile saygıda bulunanların da şereflerini, heybetlerini, saygınlıklarını ve iyiliklerini artır, diyerek dua etti. [18]

KÂBE'Yİ TAVAF

Allah Resûlü, sağ kolu açık bir şekilde Mescid-i Haram'a girdi. Hacerü'l-Esved'in yanına vardı. Onu selâmladı ve öptü. Hacerü'l-Esved'i selâmlarken Efendimizin mübarek gözleri yaşla doldu. Ellerini, onun üzerine koyduktan sonra yüzüne sürdü:

– Bismillahi vallahu ekber! Îmânen billahi ve tasdîkan bimâ câe bihî Muhammedün sallâllahu aleyhi ve sellem. (Allah'a iman ederek ve salât ve selâm üzerine olsun Muhammed'in getirdiğini tasdik ederek Allah'ın adıyla, Allah en büyüktür!) diyerek, Hacerü'l-Esved köşesinden tavafa başladı.

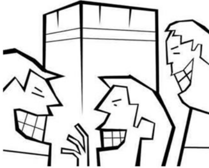
İlk üç tavafta kısa adımlarla, omuzlarını silkeleyerek hızlı ve çalımlı yürüdü. Yemen ve Hacerü'l-Esved köşesine geldikçe:

– Rabbena âtina fid dünya haseneten ve fil âhi-

reti haseneten ve kınâ azâbennar. (Rabbimiz bize bu dünyada ve ahirette iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru.) (Bakara sûresi, 201. âyet) şeklinde dua etti.

Tavafın bu bölümünü tamamlayınca Hacerü'l-Esved'i öptü. Ellerini onun üzerine koyduktan sonra yüzüne sürdü. Halkın arasından güçlükle geçerek Makam-ı İbrahim'e vardı. Makam'ı kendisiyle Beytullah arasına alarak, iki rekât namaz kıldı. Bundan sonra sesini yükselterek:

– İbrahim'in makamını namaz kılma yeri edininiz! (Bakara sûresi, 158. âyet) âyetini okudu. [19]

HIZLI ADIMLARLA

Peygamber Efendimiz ve Müslümanlar, Mekke'ye, Medine'deki humma hastalığından bitkin düşmüş bir hâlde gelmişlerdi. Bu durumu fark eden müşrikler şehirde:

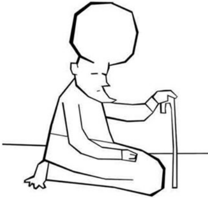
-Yarın buraya humma hastalığından dermanı kesilmiş bir gurup gelecek, diye dedikodu yapmaya başladılar.

Bu haberi alan halktan bazı kimseler, onları küçük düşürmek için ertesi gün Kâbe yakınında bir yere oturdular. Ancak onların bu kötü niyetlerini Allah, Resûlüne vahiyle bildirmişti. Bunun üzerine Resûlûllah, müşriklere kendilerini güçlü göstermeleri için Müslümanlara, tavafın ilk üç dönüşünde

hızlı adımlarla yürümelerini, iki köşe arasında da normal yürüyüşle devam etmelerini emretti. Sahabiler de böyle yaptılar.

Müşriklerin plânı bozulmuştu. Müslümanları küçük düşürme emellerine ulaşamayan halk:

-Hummanın bitkin düşürdüğünü zannettiğiniz insanlar bunlar mı? Bunlar bizden daha sağlammış, dediler. [20]

BABANIN YERİNE

Lakît isminde birisi Efendimize gelerek:

– Babam çok yaşlıdır. Ne hac ne umre yapabilir, ne de sefere çıkabilir. Ne emir buyurursunuz, dedi. Hazreti Peygamber de:

– O hâlde babanın yerine sen haccet ve umre yap, buyurdu. [21]

BABA BORCU

Bir adam Resûlûllaha gelerek şöyle sordu:

– Ey Allah'ın Nebisi! Babam hac yapamadan vefat etti. Acaba ben onun yerine hac yapabilir miyim?

Efendimiz:

– Acaba babanın bir borcu olsaydı, sen onu öder miydin, deyince adam:

– Evet, dedi.

O zaman Peygamberimiz:

– Allah'ın borcu ödenmeye daha lâyıktır, buyurdu. [22]

GIYBET EDERSE

Efendimizin torunları kadar çok sevdiği Üsâme dedi ki:

"Resûlûllah ile birlikte ben de hacca çıkmıştım. İnsanlar kendisine gelerek sorular soruyordu. Gelenlerden bazısı:

– Ey Allah'ın Resûlü, tavaftan önce sa'y yaptım. Aynen bunun gibi bazı görevleri önce, bazı görevleri sonra yaptım. Ne buyurursunuz, deyince, Resûlûllah şöyle cevap verdi:

– Bunda bir günah yok. Ancak bir kimse, bir Müslümanın gıybetini ederse o, zalimdir. İşte günah işleyen ve kendini helâke atan odur." [23]

GAYEN NEDİR?

Adamın birisi Allah dostlarından Bişri Hafî'ye gelerek:

– İki bin altınım var, hacca gitmek istiyorum. Ne dersin, diye sordu. O da:

– Nafile hac yapmaktaki gayen nedir, dedi. Adam:

– Tabi ki Allah rızasını, diye cevap verdi. Bunun üzerine Bişri Hafî:

– Evinde dururken, Allah'ın rızasını kazandıracak bir şeyi sana söylersem yapar mısın, deyince adam:

– Evet, yaparım, dedi. O zaman Bişri Hafî:

– O hâlde sen bu parayı; borcunu ödeyemeyen bir fakire, yiyeceği olmayan bir yoksula, nüfusu kalabalık ve geçimi dar olan bir aileye, yetimi sevindiren bir yetim bakıcısına ver. Çünkü Müslümanı sevindirmek, düşkünlere el uzatmak, farz olan haccın dışındaki nafile haclardan daha üstündür, dedi. [24]

ADIMLARIM KÜÇÜK AMA

Feth adında bir bilge, hacca giderken yolda bir çocuk görmüştü. Çocuk, devamlı bir şeyler okuyordu. Ona:

– Ne okuyorsun, diye sordu. Çocuk cevap verdi:

– Kur'ân-ı Kerîm.

– Peki, nereye gidiyorsun?

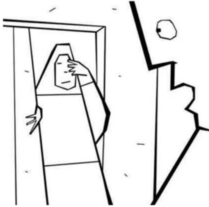
– Hacca.

– Yaşın küçük değil mi?

– Allah'ın hoşnutluğunu kazanmadan bu dünyadan ayrılırsam daha mı iyi?

– Kendin yaya ve adımların küçük.

– Doğru! Adımlarım küçük, ama gönderen büyük! [25]

BİZİM HACCIMIZ BUDUR

Büyük bilgin Abdullah bin Mübarek, Kâbe'de oturuyordu. Çok yorgun olduğu günlerden birinde bir ara uyuyakalmıştı. Rüyasında, gökten inen iki melek şöyle konuşuyordu:

– Bu sene, kaç kişi hacca gelmiştir?

– Altı yüz bin!

– Peki, kaçının haccı kabul edilmemiştir?

Bunu duyunca içine bir sıkıntı çöken Abdullah Hazretleri:

– Bunca insan, türlü zorluklara katlanıp dünyanın her tarafından buraya akın etmişlerdir. Bütün emekleri boşa mı gidecek, diye sordu. Bunun üzerine melek:

– Şam'da ayakkabı tamir eden biri var, adı Ali bin Muvaffak. O hacca gelmeye niyet etmişti, ama gelemedi. Ancak onun haccı kabul edildi ve herkes de onun adına bağışlandı, dedi.

Abdullah Efendi, telâş ve heyecan içinde uyandı. En kısa zamanda Şam'a gidip o tamirciyi ziyaret etmeye karar verdi. Şam'a varınca, sora sora tamircinin evini buldu. Kapıyı çaldığında karşısına çıkan adama sordu:

– Adın nedir?

– Ali bin Muvaffak.

– Seninle konuşmak istiyorum.

– Konuş bakalım.

– Ne iş yaparsın.

– Yama dikerim.

Bunun üzerine Abdullah bin Mübarek gördüğü rüyayı ona anlattı. Bu sefer Ali bin Muvaffak:

– Adın nedir, diye sordu.

– Abdullah bin Mübarek, cevabını alınca onu saygıyla içeri buyur etti. Birlikte sohbet etmeye başladılar. Abdullah bin Mübarek:

– Bana durumunu anlatır mısın? Niçin hacca gidemedin, diye sordu. Ali bin Muvaffak anlatmaya başladı:

– Otuz senedir hacca gitmeyi arzu eder dururum. Tamircilikten üç yüz dirhem para biriktirdim.

Bu sene hacca gitmeye karar verdim. Hac zamanının gelmesini bekliyordum. Bir gün, hâmile olan hanımım komşuda pişen etin kokusunu almış. Bana:

– Şu etten bir parça isteyiversen, dedi. Komşumun kapısına varıp hanımın isteğini söyledim. Komşu hanım ise ağlayarak:

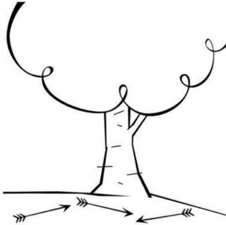
– Çocuklarım yedi gündür hiçbir şey yemedi. Bugün ölmüş bir eşek gördüm. Ondan bir parça et kesip, bu yemeği öyle yaptım. Zor durumda kaldığımızdan bu et, bize helâl olsa da size helâl olmaz, vermeyeyim, dedi. Bunu duyunca içime bir ateş düştü. Hac için biriktirdiğim parayı ona verdim ve:

– Bununla çocuklarının ihtiyaçlarını karşıla, bizim haccımız budur, dedim.

Bunun üzerine Abdullah bin Mübarek dedi ki:

– Şimdi anladım ki melek bana gerçeği söylemiştir. [26]

Kâbe ve Tavaf

MAKAM-I İBRAHİM

Hazreti İsmail, bir gün bir ağaç altına oturmuş okunu düzeltiyordu. Uzaktan bir kişinin o tarafa doğru gelmekte olduğunu gördü. Merakla onun gelişini takip etti. Gelen, babası Hazreti İbrahim idi. Hazreti İsmail, hemen yerinden kalktı ve babasını saygıyla karşıladı. Uzun zamandır hasret kalan baba-oğul birbirlerine sımsıkı sarıldılar. Sonra babası, İsmail'e şöyle dedi:

– Ey İsmail! Allah, bana büyük bir iş emretti.

– Babacığım, Rabbimiz ne emrettiyse yerine getir.

– Bu işte, senin de yardımın gerekiyor.

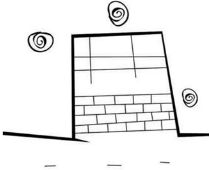
– Babacığım, ben sana her konuda yardım ede-

rim. Bu kutsal hizmette benim de yardımım olursa Bu benim için şereftir.

– Allah, şurada bir ev yapmamızı emretti.

Hazreti İbrahim bunu derken, Kâbe'nin şu anda bulunduğu yeri işaret ediyordu. Orası düzlük bir yerdi. Yüce Allah, Cebrail'i göndererek, onlara ataları Âdem Peygamberin yaptığı Kâbe'nin temellerini göstermişti. Baba ile oğul, işaret edilen yerde Kâbe'nin inşasına başladılar. Hazreti İsmail taş getiriyor, İbrahim de duvarı örüyordu. Duvar iyice yükseldiğinde Hazreti İbrahim'in boyu artık duvara yetişmez olmuştu.

Baba-oğul bu duruma bir çare düşündüler. İsmail, ördükleri duvarın dibine merdiven vazifesi görmek üzere bir taş koydu. Hazreti İbrahim de bu taşın üzerine çıkarak çalışmaya başladı. Duvar yükseldikçe, Allah'ın bir mucizesi olarak bu taş da yükseliyordu. Bu şekilde Kâbe duvarları kolaylıkla örüldü. Hazreti İbrahim'in üzerine çıktığı mucize taşa daha sonraları, Makam-ı İbrahim (İbrahim'in Makamı) dendi. Günümüze kadar ulaşan bu taşın üzerinde Hazreti İbrahim'in mübarek ayağının izini görmek mümkündür. [27]

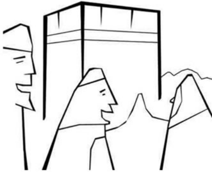
YÜZ BİN NAMAZ

Mekke'nin fetih günü idi. Şüreyd adında birisi Peygamber Efendimize gelerek şöyle dedi:

– Yüce Allah sana fethi nasip edince, Beyt-i Makdis'te (Kudüs'teki kutsal mabet) namaz kılacağıma söz verdim. Bunun üzerine Nebi (sallallahu aleyhi vesellem) üç kez şöyle buyurdu:

– Burası (Kâbe) daha üstündür. Sonra şöyle devam etti:

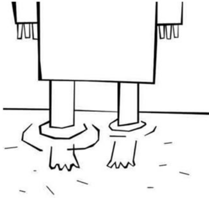
– Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin olsun ki eğer burada kılarsan, bu sana yeter. Bu mescitteki bir namaz, bunun dışındaki mescitlerdeki yüz bin namazdan daha faziletlidir. [28]

NAMAZ GİBİDİR

Allah Resûlü buyurdu ki:

– Kâbe etrafındaki tavaf, namaz gibidir. Ancak bunda konuşabilirsiniz. Öyle ise kim tavaf sırasında konuşursa, sadece hayır konuşsun. [29]

YEDİ TAVAF

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

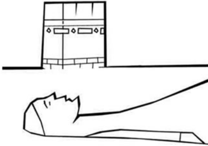
– Kim Beytullah'ı yedi kez tavaf eder ve tavaf sırasında konuşmayıp sadece "Sübhanallahi velhamdülillahi ve lâilâhe illallahu vallahu ekber velâ havle velâ kuvvete illâ billâh. (Allah'ı eksik sıfatlardan tenzih ederim. Allah'a hamd olsun. Allah'tan başka ilâh yoktur. Allah en büyüktür. Güç ve kuvvet sadece Allah'ındır.) " derse ondan on günah silinir ve ona on sevap yazılır. Bununla, mertebesi on derece yükselir. Kim de tavaf sırasında konuşursa, sadece ayaklarıyla rahmete girer. Tıpkı ayaklarıyla suya dalanlar gibi. [30]

NE NİYETLE İÇİLİRSE

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki:

– Yeryüzünün en hayırlı suyu zemzemdir. Çünkü onda tadın tadı, hastanın şifası vardır. Zemzem ne için içilirse onun içindir, ne niyetle içilirse ona iyi gelir. [31]

DOST'UN EVİ

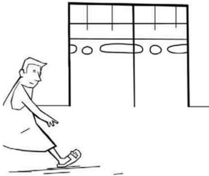
Abdullah bin Mübarek şöyle anlatmıştı:

"Mekke'de yakışıklı bir genç gördüm. Kâbe'ye gidiyordu. Birden kendinden geçerek yere yığılıverdi. Yanına vardığımda kelime-i şehâdet getiriyordu. Kendisine:

– Ey genç! Bu hâlin nedir, deyince şöyle söyledi:

– Ben Müslüman değildim. Müslüman kılığına girip Kâbe'ye varmak istedim. Bu sırada şöyle bir ses işittim:

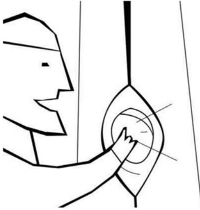
– Kalbin, Dost'un düşmanlığı ile dolu iken Dost'un evine girmen uygun mudur?" [32]

HER ADIMI SEBEBİYLE

Ubeyd, bir tavafı sırasında İbni Ömer'le karşılaşmıştı. Konuşurlarken İbni Ömer, ona dedi ki:

– Ben Resûlûllahı şöyle derken işittim: "Kişi tavaf için bir ayağını koyup diğerini kaldırdıkça, her adımı sebebiyle Allah onun bir hatasını siler ve ona bir sevap yazar." [33]

İKİ KÖŞE

Sahabeden Useyd tavaf yapıyordu. Arkadaşı İbni Ömer'in, Yemen ve Hacerü'l-Esved köşelerine özellikle el sürdüğünü gördü. Bunun üzerine yanına yaklaşıp şöyle söyledi:

– Sen, Allah Resûlünün ashabından hiç kimsenin yapmadığı şekilde köşeler üzerine abanıyorsun.

Bunun üzerine İbni Ömer dedi ki:

– Bunu yapıyorsam elbette bir sebebi vardır. Resûlûllahın şöyle buyurduğunu duydum: "O iki (köşeye) el sürmek, günahlara kefarettir." [34]

UZAKTAN SELÂM

Ünlü âlimlerden Tâvus, Hacerü'l-Esved'in yanında kalabalık gördüğü zaman kalabalığın arasına karışmazdı. Sadece Hacerü'l Esved'i uzaktan selâmlamakla yetinirdi. Orasını tenha bulduğu zaman ise mübarek taşın yanına gider ve onu üç kere öperdi. Sonra da "İbni Abbas da işte böyle yapardı." derdi. [35]

KANA KANA

İbni Abbas'ın yanına bir adam gelmişti. İbni Abbas, adama:

– Nereden geliyorsun, dedi. Adam:

– Zemzemden, deyince İbni Abbas:

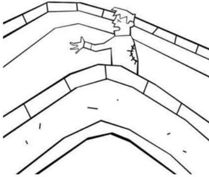
– Ondan gerektiği şekilde içtin mi, diye sordu.

Bu soru üzerine meraklanan adam:

– Nasıl, deyince İbni Abbas şöyle bir açıklama yaptı:

– Zemzem içerken kıbleye döneceksin. Besmele çekeceksin. Zemzemi üç nefeste kana kana içeceksin. Bitirdiğinde Yüce Allah'a hamd edeceksin.

Çünkü Peygamberimiz şöyle buyurmuştur: "Münafıklarla bizim aramızdaki fark, onların zemzemi kana kana içmemeleridir." [36]

İŞTE BEN OYUM

Bilge bir kişi, bir hatırasını şöyle anlatmıştı:

"Tavaf sırasında bir adam gördüm. Adam tavaf ederken, hizmetçileri de çevresindeki insanları sağa sola itiyordu. Hac görevimizi tamamladık ve evlerimize döndük. Bir süre sonra hacda gördüğüm o adamı, Bağdat köprüsünde dilencilik yaparken gördüm. Gördüğüm dilencinin, tavaftaki kişi olup olmadığını anlamak için dikkatle baktım. Sürekli kendisine bakmam, adamın dikkatini çekmiş olacak ki bana:

–Neden bakıp duruyorsun, deyiverdi. Ben de:

– Seni tavafta etrafında hizmetçileri olan bir adama benzettim de, dedim.

Adam:

– Evet, işte ben oyum. Ben, insanların alçak gönüllülük gösterdiği yerde gururlandım. Allah da beni, insanların yüceldiği yerde alçalttı, dedi." [37]

BENİ İSTEDİ

Hac yolculuğu yapan bir İslâm büyüğü şöyle anlatmıştı:

"Soğuk bir günde kuşlara yem veren bir ateşperestin yanından geçiyordum. Ona dedim ki:

– İman olmayınca bu yaptığının faydasını göremezsin. Allah, bu yaptığın iyiliği ancak iman ile kabul eder.

– Belki kabul etmez, ama bu yaptığımı görmez, bilmez mi?

– Elbette görür ve bilir.

– Öyle ise bu da bana yeter.

Sonra ben, adamı orada bıraktım ve yoluma devam ettim. Aradan birkaç yıl geçmişti. Bir hac ziya-

retinde tavaf yapıyordum. Bu sırada gözü yaşlı bir adamın:

– Ey bu âlemin sahibi! Ey bu evin Rabbi! Her şeyi gören, işiten, bilen Sensin, dediğini duydum. Yüzünde, iman nuru parlıyordu. Dikkat edince bu nur yüzlü adamın, birkaç yıl önce karlı bir günde kuşlara yem veren ateşperest olduğunu hatırladım. Tavaftan sonra hemen onun yanına gittim. Beni görünce:

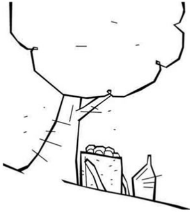
– İşte, Allah gördü ve bildi, dedi. Sonra gözlerime bakarak:

– Allahu Ehad! Resûlûhu Ahmed! (Allah birdir, Ahmed O'nun Resûlüdür.) sözleriyle ruhunu teslim etti.

O anda bir ses şöyle diyordu:

– Ey kulum! Sen evimi istedin, onu buldun. O ise Beni istedi, Beni buldu." [38]

Safa ve Merve

ALLAH'A EMANET

Hazreti İbrahim ve hanımı Sâre'nin yaşları epey ilerlemişti. O zamana kadar da çocukları olmamıştı. İbrahim Aleyhisselâm, hanımı Sâre'nin de uygun görmesiyle Hacer adında Mısırlı bir hanımı ikinci eşi olarak aldı. Ancak bu evlilikten kısa bir süre sonra, Sâre ile Hacer arasında geçimsizlik baş gösterdi. Bu duruma çok üzülen Hacer, huzura kavuşmak için Allah'a çok dua etti. Yüce Allah da ona bir melek göndererek oğlu İsmail'i müjdeledi. Fakat İsmail doğunca, Hacer ile Sâre arasındaki tatsızlıklar daha da arttı.

Artık Hacer'le aynı evde yaşamak istemeyen Sâre, Hazreti İbrahim'den onu başka bir yere götür-

mesini istedi. Sâre'nin bu isteği, vahiyle de onaylanınca Hazreti İbrahim onları bir meleğin yol göstermesiyle Mekke'ye götürdü. O zamanlar Mekke, içinde hiç kimsenin yaşamadığı ıssız bir yerdi. Hazreti İbrahim, onları Beyt'in (Kâbe'nin) yanında "Devha" denen büyük bir ağacın dibine bıraktı. Burası aslında zemzemin tam üstündeki bir yer idi. Fakat o anda orada hiç su yoktu. Hazreti İbrahim, hanımı ile oğlunun yanına içerisinde hurma bulunan bir çanta ile bir su tulumu bıraktı. Sonra da arkasını döndü ve oradan uzaklaşmaya başladı.

Bir süre eşinin arkasından çaresizce bakan Hacer, sonra İbrahim Peygamberin peşine düştü ve:

– Ey İbrahim! Bizi burada, hiçbir insanın, hiçbir yoldaşın bulunmadığı bir yerde bırakıp nereye gidiyorsun, diye seslendi. Bu sözünü iki kere tekrarladı. Allah'ın emri gereği Hazreti İbrahim, dönüp ona bakmayınca Hacer üçüncü kere seslendi:

– Böyle yapmanı sana Allah mı emretti?

O zaman İbrahim Aleyhisselâm döndü ve:

– Evet, buyurdu. Hazreti Hacer:

– Öyleyse Rabbimiz, bizi burada perişan etmez, dedi ve oğlunun yanına geri döndü.

Hazreti İbrahim de yoluna devam etti. Eşinin kendisini göremeyeceği kadar uzaklaşınca da Kâbe'ye yöneldi, ellerini kaldırdı ve şöyle dua etti:

– Ey Rabbimiz! Ben, ailemden bir kısmını Senin Kutsal Mabed'inin yanında ekin bitmez bir vadide yerleştirdim. Ey bizim Rabbimiz, namazı gereğince kılsınlar diye böyle yaptım. Ya Rabbi, artık insanların bir kısmının gönüllerini onlara doğru yönelt, onları her türlü ürünlerden rızıklandır ki Sana şükretsinler. (İbrahim sûresi, 37. âyet)

Hazreti İbrahim eve geri dönerken hanımı Hacer de oğlu İsmail ile ilgilenmeye başlamıştı. Bir yandan çocuğunu emziriyor bir yandan da yanlarındaki sudan içiyordu. Ancak bir süre sonra kaptaki su bitmişti. Hem kendisi hem de bebeği çok susamıştı. Zavallı annenin susuzluktan kıvranan bebeğine baktıkça içi gidiyordu. Onu bu hâlde seyretmenin acısına dayanamayarak oturduğu yerden kalktı ve koşarak kendisine en yakın bulduğu tepeye çıktı. Bu tepenin adı Safa idi. Tepenin üzerine çıkınca birilerini görebilir miyim diye etrafa bakındı, ama kimseyi göremedi. Sonra Safa'dan inip vadiye ulaştı. Eteğini toplayıp telâşla koşmaya başladı. Vadiyi geçti ve Safa tepesinin karşısındaki tepenin üzerine çıktı. Bu tepenin adı da Merve idi. Merve tepesinin üzerinde de etrafa baktı, ama yine kimseyi göremedi. Bu gidip-gelişi tam yedi kere yaptı.

Merve tepesine son yaklaştığında bir ses işitir gibi oldu. Kendi kendine "Sus!" dedi ve sese kulak verdi. O sesi tekrar işitmişti. Bunun üzerine:

– Ey ses sahibi! Bana sesini işittirdin. Bir yardımın varsa gecikme, dedi. Derken oracıkta bir melek belirdi. Bu, Cebrail Aleyhisselâm idi. Hazreti Cebrail kadına seslendi:

– Sen kimsin?

– Ben Hacer'im, İbrahim'in oğlunun annesi...

– İbrahim sizi kime bıraktı?

– Allah Teâla'ya.

– Her ihtiyacınızı görecek Zat'a emanet etmiş.

Sonra Cebrail yeri eşeledi ve nihayet su çıkmaya başladı. Suyu gören Hazreti Hacer, çok heyecanlanmıştı. Boşa akmaması için suyu eliyle havuzluyordu. Su ise aktıkça dipten kaynıyordu.

Hacer bu sudan kana kana içti, sonra da çocuğunu emzirdi. Melek, Hacer'e:

– Burada mahvoluruz diye korkmayın! Allah Teâla Hazretlerinin burada bir evi olacak ve bu evi, şu çocuk ve babası bina edecek. Allah Teâla, o işin sahiplerini ziyan etmez, dedi. Sonra da oradan ayrıldı.

Günler gelip geçti ve derken bir gün Hacer ve İsmail'in yakınlarında bir yere bir kafile uğradı. Mekke'nin aşağısına konaklamış olan kafileden bazıları, ileride bir yere kuşların gidip geldiğini gördüler. Birbirlerine, "Bu kuşlar ancak su üzerinde böyle döner. Hâlbuki biz bu vadide su olmadığını biliyoruz!" dediler. Sonra da durumu araştırmak için

oraya iki adam gönderdiler. Suyu görünce şaşıran adamlar, hemen kafilenin yanına geri döndüler.

Arkadaşlarının getirdiği haberle iyice meraklanan kafile, suyun yanına doğru hareket etmeye başladı. Oraya vardıklarında suyun başında Hacer'i buldular. Ona:

– Senin yanında konaklamamıza izin verir misin, dediler.

Zaten Hazreti Hacer de insanlarla birlikte yaşamak istiyordu. Bu sebeple yapılan teklifi kabul etti. Onlara:

– Evet! Ama suda hakkınız olmadığını bilin, dedi. Onlar da:

– Pekâlâ, dediler ve orada konakladılar. Sonra geride kalan adamlarına haber saldılar. Onlar da gelip buraya yerleştiler. [39]

İKİ TEPE ARASINDA

Veda haccı yapılıyordu. Allah Resûlü, Kâbe'de tavaf ettikten sonra Safa tepesine yaklaştığında:

– Şüphe yok ki Safa ile Merve, Allah'ın belirlediği nişanelerdendir, dedi ve:

– Allah'ın başladığından başlıyorum, buyurdu.

Sonra da sa'ya, Safa tepesinden başlamak üzere Safa'nın üzerine çıktı ve kıbleye yöneldi. Kâbe'ye bakarak Allah'ı tevhid ve tekbir etti.

Üç kere:

– Bir olan Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur! O'nun eşi, ortağı yoktur! Mülk, O'nundur! Hamd, O'na mahsustur! Diriltir, öldürür! O, her şeye kadir-

dir! Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur, dedi. Sonra da:

–Allah vaadini yerine getirdi. Kuluna yardım etti. Müslümanlara karşı toplanmış olan bütün kabileleri, bozguna uğratan da O'dur, buyurdu.

Tekrar tekbir ve hamdden sonra Allah'ın dilediği kadar dua etti. Duada söylediklerini de üç kere tekrarladı. Sonra Safa tepesinden Merve tepesine doğru yürüyerek indi.

Peygamber Efendimiz o kadar hızlı sa'y ediyordu ki elbisesi açılıp da dizlerinin göründüğü oluyordu. Bu hızlanışı, vadinin ortasına gelince yapıyor, ortayı geçince normal yürüyüşüne devam ediyordu.

Müslümanlara da:

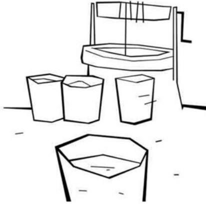
– Ey insanlar! Şüphe yok ki Yüce Allah, sa'yi size vacip kıldı. Sa'y ediniz, buyuruyordu.

Ayrıca vadi içinde de "Rabbiğfir verham ve entel eazzü'l-ekrem! (Ya Rab! Beni bağışla ve bana rahmet et! En aziz, en kerim Sensin!" diyerek dua etmişti.

Merve tepesine çıktığı zaman, Safa tepesinde yaptıklarını orada da aynen yaptı.

Peygamberimiz, veda haccında üç tavaf yapmıştı. Bunlardan ilki, yaya olarak yaptığı tavaf idi. İkincisi, kurban günü yaptığı farz olan tavaftı. Üçüncüsü de veda tavafı idi. Zannedildiğine göre Efendimiz,

bu tavaflardan birini binitli olarak yapmıştı. Say'ini ise önce yürüyerek yapmış, sonra da binitli olarak tamamlamıştı. Sa'yi, Safa'dan Merve'ye yedi gidiş-gelişle en sonunda Merve'de bitirmişti. [40]

ZİYARET TAVAFI

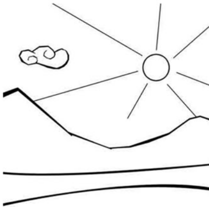
Kurban Bayramı'nın birinci günü idi. Peygamberimiz, öğle vaktinden önce bineğine binerek ziyaret tavafını yapmak üzere Kâbe'ye gitti. Müslümanlara da bu tavafa gitmelerini emretti. Tavafını yaptıktan sonra da öğle namazını kıldı. Sonra hacılara zemzem dağıtma hizmetinde bulunan Abdülmuttalib oğullarının yanına vardı ve:

– Ey Abdülmuttalib oğulları! Kovalarla su çekiniz, dedi.

Eğer hacılara su verme hizmetiniz konusunda halkın izdiham yapmayacağından emin olsaydım, ben de sizinle birlikte kovalarla zemzem suyu çekerdim! Bana da bir kova su uzatınız, buyurdu.

Abdülmuttalib oğulları, Efendimize hemen bir kova zemzem sundular. Allah Resûlü de ondan içti. Başına da döktü. Sonra devesine binerek sahabilerle üzüm şerbeti içmeye gitti. Hazreti Abbas'la Abdullah bin Abbas, Efendimize bir kap içinde üzüm şerbeti sundular. O da şerbetten içti, artanını da Üsâme'ye verdi ve:

– Çok güzel yapmışsınız! Hep böyle yapınız, buyurdu. [41]

KOŞARKEN GÖRDÜN MÜ?

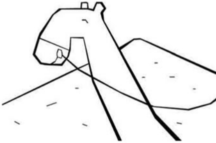
İbni Ömer'e sordular:

– Sen Resûlûllahı, Safa ve Merve tepeleri arasında hızlı koşarken gördün mü?

O da şöyle cevap verdi:

– Evet! Bir grupla birlikte koşuyorlardı. Ben, o insanları Peygamberimiz gibi koşarken gördüm. [42]

Arafat

BURASI VAKFE YERİDİR

Peygamber Efendimiz, namazdan sonra devesi Kasvâ'ya binmiş ve Cebelü'r-Rahme'nin (Rahmet Dağı'nın) dibindeki vakfe yerine varmıştı. Kasvâ'nın göğsünü kayalara doğru çevirdi. Sonra da kıbleye döndü. Bu şekilde güneş batıncaya kadar vakfe yaptı. Müslümanlara da, Arafat vakfesini yapmalarını eliyle işaret buyurdu. Arafat'ta, uzak yerlerde bulunanlara da haber göndererek:

-Allah'a ibadete vesile olan ibadet yerlerinizin üzerinde durunuz! Çünkü siz babanız İbrahim'in mirasından bir miras üzere bulunuyorsunuz! İşte burası, Arafat'tır ve vakfe yeridir. Arafat'ın her tara-

fı vakfe yeridir, dedi.

Sonra "Lebbeyk! Allahümme Lebbeyk!" diyerek telbiye getirdi ve:

– İyilik ancak ahiret iyiliğidir, buyurdu.

Daha sonra bir eliyle devesinin yularını tuttu. Diğer elini kaldırarak en çok yaptığı ve kendisinden önceki peygamberlerin de duası olan şu dua ile dua etmeye başladı:

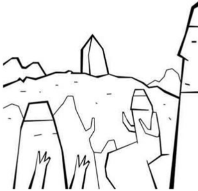
– Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur! O birdir, O'nun eşi ortağı yoktur. Mülk, O'nundur! Hamd, O'na mahsustur! Hayır, yalnız O'nun elindedir. O diriltir, öldürür. O her şeye kadirdir. Allah, şu gerçeğe şehâdet etti ki Allah'tan başka hiçbir ilâh yok, ancak O vardır! Bütün meleklerle büyük ilim sahipleri de adl ve hakkaniyetle durarak şahittir ki Allah'tan başka hiçbir ilâh yok, ancak aziz ve hakîm olan O vardır. (Âl-i İmran sûresi, 18. âyet)

Ben de bu gerçeğe şahit olanlardanım ya Rab! Ey Allah'ım! Senin buyurduğun gibi, bizim söylediğimizden daha üstün bir şekilde Sana hamd olsun! Ey Allah'ım! Benim namazım, ibadetim, diriliğim, ölümüm Senin içindir! Dönüşüm Sanadır!

Allah Resûlü, o akşam üzeri Arafat'ta ümmetinin bağışlanması ve rahmete nâil olması için çok yalvardı.

Ve Yüce Allah, Efendimize:

– Birbirlerine haksızlık edenler hariç, ümmetini bağışladım! Ancak zalimden mazlumun hakkını alacağım, buyurdu. [43]

BÜTÜN MÜMİNLEREDİR

Sahabeden İbni Ömer (radıyallahu anh) Allah Resûlünün şöyle buyurduğunu duydu:

– Arefe günü akşam olunca Allah, kalbinde zerre kadar imanı bulunan herkesi bağışlar. Bunun üzerine İbni Ömer sordu:

– Ey Allah'ın Resûlü! Bu sadece Arafat'ta bulunanlar için midir?

– Hayır, aksine bütün müminleredir. [44]

ŞEYTANIN KORKUSU

Bir din büyüğü, Arafat'ta iken insan kılığına girmiş olan şeytanı; zayıf, benzi soluk, gözü yaşlı ve iki büklüm perişan bir hâlde görmüştü. Şeytana sordu:

– Niçin ağlıyorsun?

– Sadece Allah rızası için hacca gelenler var ya işte onların dileklerinin Yüce Allah tarafından kabul edilmesinden korkuyorum.

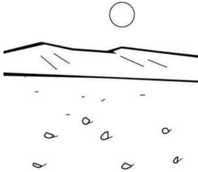
– Peki, niçin benzin soluk?

– Müslümanların daima ibadetle meşgul olmaları ve birbirleriyle yardımlaşmaları beni çok üzüyor.

– Belini büken nedir?

–Hacıların "Ya Rabbi! Son nefeste iman ile ölmek istiyorum." diye yalvarmasıdır. Çünkü ben, onların imansız gitmeleri için çalışmaktayım. [45]

Mina ve Şeytan Taşlama

YEDİ TAŞ

Ebu't-Tufeyl adında bir sahabi, büyük sahabi ve İslâm âlimi İbni Abbas ile sohbet ediyordu. Bir ara ona hac ile ilgili bazı sorular sordu. Bunun üzerine İbni Abbas şunları anlattı:

"Hazreti İbrahim'e hac ibadeti emredilince şeytan, önüne çıktı ve ona engel olmak istedi. Sonra da İbrahim Peygamberle yarışmaya başladı. Fakat İbrahim Aleyhisselâm sonunda onu geçiverdi. Sonra Hazreti Cebrail geldi ve İbrahim Peygamberi, Büyük Cemre denilen yere götürdü.

Şeytan orada tekrar önüne çıktı. Bunun üzerine Hazreti İbrahim, şeytana yedi taş atarak yoluna devam etti. Orta Cemre denilen yerde şeytan yine önüne çıktı. Bu sefer ona yedi taş daha attı. Sonra

Cebrail Aleyhisselâm, onu Küçük Cemre'ye götürdü. Şeytan orada da Hazreti İbrahim'in önüne çıktı. İbrahim Peygamber, şeytana yedi taş daha atınca şeytan oradan uzaklaştı. Sonra Cebrail, İbrahim Peygamberi Mina'ya götürdü ve:

– İşte burası insanların konakladıkları Mina'dır, dedi. Daha sonra onu Müzdelife'ye götürüp:

– İşte Meş'ar-i Haram, dedi. Oradan da Hazreti İbrahim ile Cebrail Aleyhisselâm Arafat'a gittiler."

Bu anlattıklarından sonra İbni Abbas, Ebu't-Tufeyl'e:

– Oraya neden Arafat denildi, biliyor musun, diye sordu. O da:

– Hayır, dedi. Bunun üzerine İbni Abbas devam etti:

– Orada Cebrail Aleyhisselâm, İbrahim'e "Bildin mi?" diye sordu. O da "Evet!" dedi. İşte bunun için oraya Arafat denildi.

Sonra İbni Abbas, Ebu't-Tufeyl'e:

– Telbiye neden getirilir? Biliyor musun, dedi. Ebu't-Tufeyl :

– Bilmiyorum, deyince İbni Abbas şunları anlattı:

– İbrahim'e haccı ilân etmesi emredildiği zaman dağlar başlarını eğdiler, köyler ve kasabalar da onun göreceği şekilde yükseltildi. O da insanlara haccı telbiye ile ilân etti. [46]

FİSKE TAŞLARI

Peygamberimiz, veda haccında Muhassir vadisine geldiğinde şunları söyledi:

– Şeytan taşlarken atılacak taşları toplayınız! Bilmiyorum, belki de bu yılımdan sonra sizinle bir daha buluşamam! Sizi bir daha göremem! Sonra da şeytanları, fiske taşı gibi küçücük taşları parmak arasına alarak taşlamalarını emretti.

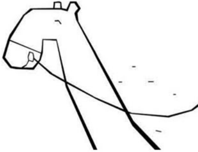
Resûlûllah, Muhassir vadisinde hayvanını hızla sürüp Büyük Cemre'ye çıkan orta yolu tuttu. Oraya varınca da Müslümanlara, hac amellerini anlatmaya devam etti. Fiske taşlarının baş ve şehâdet parmakları arasına alınarak nasıl atılacağını gösterdi. Ve şöyle buyurdu:

– Ey insanlar! Hac amellerinizi nasıl yapacağınızı benden öğreniniz ve onları ezberleyiniz! Bilmiyorum, belki de bu yılımdan sonra bir daha haccedemem! Dinde taşkınlıktan sakınınız! Çünkü sizden öncekileri helâk eden, ancak dindeki taşkınlıklarıydı.

Daha sonra Mina vadisinin ortasına aşağıdan yukarıya doğru durdu. Kâbe'yi soluna, Mina'yı da sağına aldı. Büyük Cemre'ye doğru yöneldi. Büyük Şeytan'a taş atıncaya kadar telbiyeye devam etti. Büyük Şeytan'a birer birer yedi tane fiske taşı attı ve her taşı atarken de "Allahü ekber!" dedi.

Peygamber Efendimiz taşlarını atarken halk da taş atmaya ve birbirleri üzerine yığılmaya başlamıştı. Allah Resûlü onlara:

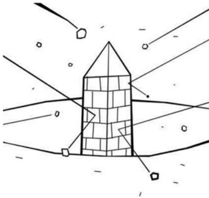
– Ey insanlar! Birbirinizi öldürmeyiniz! Sizler, şeytan taşlayacağınız zaman fiske taşları gibi küçüklerini parmaklarınızın arasında atınız, buyurdu. [47]

DEVESİNİN ÜZERİNDE

Kudâme bin Abdullah dedi ki:

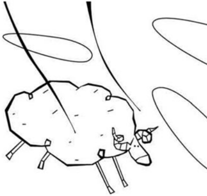
– Resûlûllah Aleyhisselâmı devesinin üzerinde şeytan taşlarken gördüm. Ne vurmak ne itip kakmak ne de "Çekil, çekil!" demek vardı! [48]

ŞEYTAN TAŞLAMAK

Peygamber Efendimiz, kurban yeri ile Mina Mescidi'nin hemen yanındaki şeytanı taşladığı zaman, yedi taş atardı. Her bir taş atışında da "Allahü ekber!" derdi. Sonra mescidin önüne gelip kıbleye karşı ellerini kaldırarak durur ve uzunca dua ederdi. Bu duruşu uzun tutardı. Sonra ikinci şeytana gelip ona da yedi taş atardı. Yine her taş atışında tekbir getirirdi. Sonra sol taraftan ayrılıp kıbleye karşı durur ve ellerini kaldırarak dua ederdi. Daha sonra Büyük Şeytan'ı takip eden şeytana gelip yedi taş da ona atardı. Fakat orada durmazdı. [49]

Kurban

KOÇU KURBAN ET!

Bir gece Hazreti İbrahim'e rüyasında "Allah Teâlâ sana oğlun İsmail'i kurban etmeni emrediyor." denildi. İbrahim Peygamber uyandığında, eûzü besmele çekerek Allah'a sığındı. Abdest alıp namaz kıldı ve tekrar yattı. Fakat yine aynı rüyayı görmüştü. Telâşla uyandı. Kalbi yerinden çıkacak gibiydi. Oğlu İsmail uyandığında onu, şefkatle bağrına bastı ve hanımı Hacer'e:

– Ben yarın, Rabbime ibadet için evden çıkacağım. İsmail de benimle gelecek. Oğluma gusül abdesti aldır ve ona en güzel elbiselerini giydir, dedi.

Eşinin bu isteği üzerine Hacer, İsmail'i, güzelce hazırladı. Sonra da Hazreti İbrahim ile İsmail yola

çıktılar. Onlar gider gitmez şeytan hemen, yaşlı bir insan kılığında Hazreti Hacer'in yanına geldi ve şöyle dedi:

– İbrahim'in, oğlunu nereye götürdüğünü biliyor musun?

– Allah'a ibadet için götürdü.

– Hayır, onu boğazlayacak.

– Hiç baba evlâdını keser mi?

– Gördüğü bir asılsız rüya için kesecekmiş.

– Hayır, dedi Hacer ve onu kovdu. Hacer'i eşine karşı kışkırtmayı başaramayan şeytan, bu sefer de İbrahim Aleyhisselâmın yanına geldi ve:

– Sen nasıl babasın ki, oğlunu boğazlamaya götürüyorsun, dedi. Hazreti İbrahim:

– Ey lânetli, defol! Eğer benim yüz bin oğlum olsa, Allah için yine hepsini kurban ederim, dedi.

Hazreti İbrahim tarafından da terslenen şeytan, bu kez de İsmail Aleyhisselâma yanaştı ve:

– İsmail, baban seni kesecek, dedi. Hazreti İsmail hayretle:

– Hiç baba evlâdını keser mi, deyince şeytan hemen:

– Ona Rabbinden ferman geldi, dedi. İsmail Aleyhisselâm da:

– Eğer Rabbim için kurbanlığa kabul edilirsem bu, benim için en büyük şereftir, dedi ve şeytanı yanından kovdu. Arkasından da birkaç taş attı.

Sonra da baba-oğul yollarına devam ettiler. İbrahim Aleyhisselâm, Mina'ya gelince biraz oturdu. Yanında oynayan oğluna bakıp ağlamaya başladı. Babasının ağladığını gören İsmail, onun yanına gelerek dizine oturdu ve:

– Babacığım, neden ağlıyorsun, dedi. İbrahim Peygamber:

– Oğlum, Rabbim bana seni kurban etmemi emir buyurdu, deyince Hazreti İsmail:

– Babacığım, emrolduğun gibi yap! İnşallah beni sabredenlerden bulursun, dedi. İbrahim Aleyhisselâm, oğlunun bu teslim olmuş hâline duygulanarak onu gözlerinden öptü. Sonra da İsmail'in ellerini ve ayaklarını bağlayıp onu yüzükoyun yatırdı. Besmele ile bıçağı boynuna götürdü. Kesmeye çalıştı, ama bıçak kesmiyordu. Tekrar denedi, ama bıçak yine kesmedi. Dönüp bıçağı taşa vurunca bıçak taşı yardı ve o anda dile gelerek:

– Ey Allah'ın dostu! Boşuna uğraşıyorsun, kesmem. Çünkü Yüce Allah bana "Kesme!" buyurdu, dedi. İbrahim Aleyhisselâm, "Acaba kurbanımız kabul edilmedi mi?" diye endişelenirken şöyle bir ses duydu:

– Ey İbrahim! Oğlunu kesmekten vazgeç ve onun yerine koçu kurban et!

Duyduğu bu sesle çok heyecanlanan Hazreti İbrahim Aleyhisselâm, başını göğe kaldırdı. O an Hazreti Cebrail, cennetten getirdiği bir koçla aşağı iniyordu. Hazreti İbrahim öyle çok sevindi ki. Allah İsmail'ini ona bağışlamıştı. Hemen koçu kurban ederek Rabbine şükretti. [50]

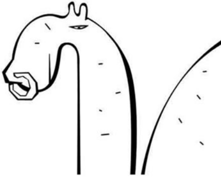

DAMLA YERE DÜŞMEDEN

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki:

– Âdemoğlu, Allah katında Kurban Bayramı günü kan akıtmaktan daha sevimli bir amel işlememiştir. Çünkü kestiği kurban, kıyamet gününde boynuzları, kılları, tırnakları ile gelecektir.

Kurbandan akan kanın damlası, yere düşmeden Allah katındaki bir mekâna düşer. Allah katında kabul olunur. Artık gönülleriniz, kurban kesmeniz sebebiyle hoş olsun. Kurban sahibi için, onun her kılına karşı bir sevap vardır. [51]

KURBANLIK DEVE

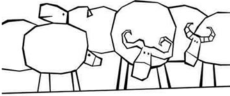
Bedir Savaşı'nda burnunda gümüş halka takılı, iyi cins bir deve ele geçirilmişti. Bu deve Müslümanlara, Peygamberimizin en büyük düşmanı olan Ebu Cehil'den ganimet kalmıştı. Sonra da Allah'a kurban olarak adandı.

Deve, bir gün otladığı yerden kaçarak Mekke'ye kadar gitti ve eski sahibi Ebu Cehil'in evine vardı. Amr isminde bir sahabi de devenin kaçtığını fark edip ardından gitti. Amr, deveyi geri almak isteyince bazı Mekkeliler onu teslim etmek istemediler. Hatta ölmüş olan liderlerine ait bu deveye karşılık yüz deve vermeyi teklif ettiler.

Durum Peygamber Efendimize bildirilince Al-

lah Resûlü, Allah'a adanmış bir kurbanın hiçbir şekilde değiştirilemeyeceğini şöyle açıkladı:

– Eğer biz onu, kurbanlık olarak belirlememiş olsaydık dileğinizi yerine getirirdik! [52]

UMRE VE TEMETTU HACCI

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem), veda haccında umre ile temettu haccı yapmış, kurbanını da beraberinde götürmüştü. Önce umre için sonra da hac için niyet edip telbiye getirdi. Müslümanlar da onunla beraber umre ve temettu haccı yaptılar. Müslümanlardan kimi kurban almış kimisi de almamıştı. Mekke'ye varınca, Peygamber Efendimiz onlara şöyle hitap etti:

– İçinizden kim kurban aldıysa, haccı eda edinceye kadar onun ihramdan çıkması helâl olmaz. Her kim de yanında kurban getirmemişse Kâbe'yi tavaf etsin. Sonra da Safa ile Merve tepeleri arasında sa'y etsin. Ondan sonra traş olsun ve ihramdan

çıksın. Sonra da hac için niyet edip ihrama girsin, telbiye getirsin ve kurban kessin. Kurban bulamayan ise üç gün hac günlerinde, yedi gün de ailesinin yanına döndüğünde oruç tutsun.

Peygamber Efendimiz, daha sonra Kâbe'yi tavafa başladı. Önce Hacerü'l-Esved'i selâmladı. İlk üç tavafını hızlı olarak yaptı. Kalan dört tavafı ise daha yavaş yürüyerek yaptı. Tavaftan sonra Makam-ı İbrahim'de iki rekât namaz kıldı. Sonra da Safa ile Merve tepeleri arasında yedi defa sa'y etti. Kurban günü kurban kesip de Arafat'tan dönerek, Kâbe'yi tekrar tavaf edinceye kadar da ihramdan çıkmadı. Bunları yaptıktan sonra ihramdan çıktı. Kurbanını yanında getiren Müslümanlar da aynen Allah Resûlünün yaptığı gibi yaptılar. [53]

HER YILA BİR KURBAN

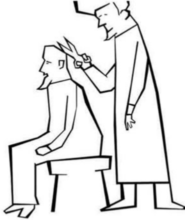
Peygamber Efendimiz, veda haccında bayram günü kurban kesme yerine gitmiş ve orada Müslümanlara şöyle hitap etmişti:

– Burası, kurban kesme yeridir! Mina'nın her tarafı kurban kesme yeridir! Kurban Bayramı'nın diğer günlerinde de kurban kesilir. Bu günler teşrik günleridir. Kurbanınızı konakladığınız yerlerde kesiniz! Mekke'nin bütün caddeleri ve yolları da kurban kesme yeridir.

Bizzat mübarek eliyle yaşadığı yıl sayısı kadar, altmış üç deve boğazladıktan sonra bıçağı Hazreti Ali'ye verdi. Geri kalan kurbanları da Hazreti Ali boğazladı. Sonra her devenin etinden birer parça

alınmasını emretti. Bu etler bir çömleğe konularak pişirildi. Efendiler Efendisi ve Hazreti Ali de pişen etten yediler. Daha sonra Peygamberimiz, Hazreti Ali'ye develerin etlerini ve derilerini fakirlere dağıtmasını emredip:

– Kurbanların kelle ve ayaklarını kasap ücreti olarak verme, buyurdu. [54]

SAKINCASI YOKTUR

Peygamber Efendimiz, hac vazifesi sırasında Mina'da durmuştu. Bunu fırsat bilen Müslümanlar gelip O'na sorular sormaya başladılar. Bir adam dedi ki:

– Kurban kesmeden önce traş olmuştum ya Resûlûllah! Allah Resûlü şöyle buyurdu:

– Şimdi kes, bir sakıncası yoktur. Başka biri:

– Şeytan taşlamadan önce kurban kestim, deyince Efendimiz:

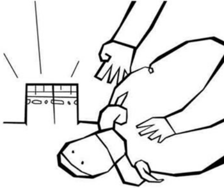
– Sakıncası yok, şimdi taşla, buyurdu.

Sorular bu şekilde sürüp gitti. O gün önce ya-

pılması gerekenin sonra, sonra yapılması gerekenin de önce yapılması konusundaki meselelerin hangisi sorulduysa Peygamber Efendimiz mutlaka:

– Yap, bir sakıncası yoktur, buyurdu.[55] Son olarak da şöyle dedi:

– Ancak kişi, bir Müslümanın gıybetini yaparsa ona zulmetmiş olur. İşte asıl günah işleyen ve kendini helâk eden odur. [56]

GELECEK SENE

Hazreti Ömer, bir hac mevsimi kurban kesmekteydi. Bu sırada yanına Mekke'ye yeni ulaşan Hebbâr adında biri geldi ve:

– Ey müminlerin emiri! Biz günleri şaşırdık. Bu günü arefe biliyorduk. Haccı yapamadık, dedi.

Bunun üzerine Ömer (radıyallahu anh), ona şu cevabı verdi:

– Haydi, git ve tavafını yap. Beraberinde olanlar da tavaf etsinler. Eğer kurbanlarınız varsa onları da kesin. Sonra tıraş olun ya da saçlarınızı bir miktar kısaltın. Sonra evlerinize dönün. Gelecek sene tekrar haccedin ve kurban kesin. Kim kesecek kurban bulamazsa hac sırasında üç, memleketine döndüğünde ise yedi gün oruç tutsun. [57]

CENNETE GÖTÜREN BİNEK

Adamın biri her Kurban Bayramı'nda koyunun değeri kadar fakirlere sadaka verir ve kurban kesmezdi. Bunu yaparken de "Niçin bir hayvanın canına kıyayım ki?" diye düşünürdü.

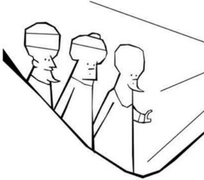
O yıl da yine aynı şeyi yapmıştı. Gece rüyasında, kıyameti gördü. İnsanlar bineklerine binmiş, melekler onları cennete götürüyordu. Kendisi ise yaya olarak gidiyordu. Görevlilere bu hâlinin sebebini sorunca:

– Bu binekler, dünyada kesilen kurbanlardır, denildi. Adam:

– Ben de kurban değerini sadaka verirdim, deyince görevliler:

– Sen bilmez misin ki kıymetini vermekle, kurban kesmek bir değildir. Kurbanı kesmek gerekir, dediler. [58]

Hacdan Dönüş

VEDA TAVAFI

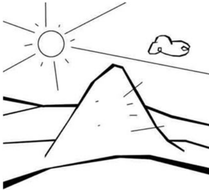
Peygamber Efendimiz veda haccındaydı. Bayram günü tavaf yaptı. Sonra da Mina ile Müzdelife arasında bir vadi olan Muhassab'a vardı. Orada Müslümanlara şöyle buyurdu:

– Allah, o kişinin yüzünü aydınlatsın, neşelendirsin ki sözlerimi ezberler ve sonra da onu işitmemiş olanlara ulaştırır. Olabilir ki onu anlayan, anlamayana taşır. Olabilir ki onu anlayan, kendisinden daha iyi anlayana taşır.

Daha sonra Müslümanlar, Muhassab'dan memleketlerine dönmek istediler. O zaman Efendimiz:

– Son varacağınız yer Kâbe olmadıkça, sakın kimse bir yere gitmesin, dedi. Sadece âdet hâlinde ol-

maları sebebiyle namaz kılamayan hanımlara izin verdi. Sonra da Zilhicce ayının on dördünde çarşamba günü sabah namazından önce Kâbe'nin tavaf edileceğini duyurdu. Namazdan sonra devesine bindi ve Kâbe'ye gelerek veda tavafını yaptı. Âlemlerin Efendisi, daha sonra kutlu Medine'ye hareket etti. [59]

DÖNÜŞ YOLUNDA

Peygamber Efendimiz, hac veya umreden dönerken yolda her yokuşa veya yüksek yere çıktığında üç kere "Allahü ekber!" der, sonra şöyle devam ederdi:

– Allah'tan başka ilâh yoktur, O'nun ortağı yoktur. Mülk, O'nundur. Hamd, O'nadır. O, her şeye gücü yetendir. Biz; yolculuktan dönen, tövbe eden, kulluk yapan ve Rabbimize hamd eden kişileriz. Allah verdiği sözü yerine getirdi, kuluna yardım etti ve o toplulukları bozguna uğratıp perişan etti. [60]

BERAT KÂĞIDI

Bağdat'tan bir kafile hacca gidecekti. Bu hac kafilesine fakir biri de katılmıştı. Şehrin dışına çıkıldığında, onu fark eden zengin komşusu alaycı bir tavırla:

– Bineğin yok, azığın yok. Sen hacca nasıl gideceksin ki, dedi. Fakir, mahzun bir gönülle zengine şu karşılığı verdi:

– Allah Teâlâ, ne güzel vekildir. Bütün varlıkların rızkını O vermektedir. Hepimiz O'nun verdiklerini yiyoruz.

Daha sonra kafile, hac ibadetini yerine getirdi ve Mekke'den Medine'ye doğru yola çıktı. Yolda giderken fakir ile zengin komşusu tekrar karşılaştılar.

Zengin komşusu, fakiri görünce hayret etti ve:

– Komşu, sen de buraya kadar gelip hac vazifeni yapabildin ha, helâl olsun sana, demekten kendini alamadı. Fakir de:

– Mevlâ'ma sonsuz şükürler olsun. Bu mübarek yerleri ziyaret etmeyi nasip etti, dedi.

Zenginin aklına, bu saf kalpli komşusu ile alay edebileceği başka bir şey gelmişti:

– Hacı efendi! Acaba sana da berat verdiler mi, diye sordu. Fakir:

– Berat mı, ne beratı? Benim böyle bir şeyden haberim yok, dedi. Zengin, fakirin saflığını fırsat bilerek:

– Kâbe'yi ziyaret edenlere, cehennemden kurtulduğuna dair berat kâğıdı verilir, dedi ve bir kart çıkarıp ona gösterdi. Okuma yazması olmayan fakir de buna inandı. Kendisine böyle bir berat kâğıdı verilmediğine çok üzüldü. Hemen Kâbe'ye geri geldi. İki gözü iki çeşme ağlıyor, hüzünlü bir gönülle dualar ediyor ve şöyle yalvarıyordu:

– Ey âlemleri yaratan yüce Rabbim! Sen her şeye kadirsin. Zengin bir padişahsın. İhsanların bütün kullarına her an yağmaktadır. Bazı kullarına cehennem endişesinden kurtulmaları için berat vermişsin. Bu fakir kuluna berat verilmedi. Yoksa bu garip kulunu cehennemden kurtarmadın mı?

Hüzünlü fakir, bu hâlde iken bir ara kendinden

geçti. Rüyasında tanımadığı biri geldi ve "Şu beratını al ve arkadaşlarına yetiş!" diyerek elindekini ona verdi. Kendine geldiğinde, elinde nurdan yazıları olan ve misk gibi kokan bir berat kâğıdı duruyordu. Onu öpüp başına koydu ve şükür secdesine kapandı.

Ömründe benzerini hiç görmediği bu kâğıdı koynuna sakladı ve hızla yürüyerek arkadaşlarına yetişti. Kafiledekilerden bazıları, onun geldiğini görünce küçümser bir tavırla gülüşmeye başladılar. Yanlarına soluk soluğa gelen fakire alaylı bir şekilde:

– Cehennemden kurtulduğuna dair beratını alabildin mi, diye sordular. Bunun üzerine fakir de koynundaki berat kâğıdını çıkararak:

– İşte! Rabbimizin ihsanı olan beratım, dedi ve misk kokulu kâğıdı gösterdi. Herkes yerinde donakalmıştı. Berata bakan alaycı zengin ise nurdan yazılarla fakirin cehennemden azad olduğunu okuyunca atından yere düştü. Bir süre yerde baygın yatan zengini zor ayılttılar. Kendine gelince kâğıdı öpmeye, misk kokusunu koklamaya başladı ve:

– Yazıklar olsun boşa geçen ömrüme! Keşke benim inancım da bu fakirinki gibi kuvvetli olsaydı. Keşke ben de onun kadar samimi olabilseydim. Komşum, sadakatiyle bu mertebelere ulaştı. Ben ise zenginliğim sebebiyle gurura kapıldım ve böyle bir lütuftan mahrum oldum. Bütün malımı versem, bu

kâğıttaki yazıların bir noktasını bile alamam, diyerek ah etti. Fakir adam ise:

– Hacı efendi! Beratım sende kalsın. Sakla. Ben öldüğüm zaman kefenimin arasına koyarsın. Kabrimde Münker ve Nekir meleklerine onu gösteririm, dedi. Zengin de fakir komşusunun vasiyetini yerine getirmek üzere berat kâğıdını alıp sakladı.

Aradan yıllar geçmişti. Zengin adam, ticaret için başka bir memlekete gittiğinde fakir vefat etti. Adamcağızı yıkayıp kefenlediler ve vasiyetini unutarak zengine verdiği berat kâğıdı olmadan defnettiler. Bir süre sonra zengin adam ticaretini tamamlayıp memleketine döndü. Arkadaşlarına fakir komşusunu sorduğunda:

– Sizlere ömür! Sen gittikten sonra vefat etti, dediler.

Bu habere çok üzülen zengin:

– Onun bende kıymetli bir emaneti vardı. Yazık ki komşumun vasiyetini yerine getiremedim, dedi. Hemen berat kâğıdını sakladığı sandığın başına koştu. Fakat sandığı açtığında, kâğıdı koyduğu yerde bulamamıştı. "Bir de kabrine gidip bakayım. Belki birisi beratı buradan alıp ona vermiştir." diye düşündü.

Yanına kazma kürek alarak mezarlığa gitti. Fakirin kabrini açmaya başlayacaktı ki o anda:

– Kabri açma! Biz ona beratı verdik, diyen bir

ses işitti.

Çok heyecanlanmıştı. Kalbi hızla atıyor, dudakları titriyordu. Dualar okuyup fakir arkadaşının ruhuna bağışladı ve oradan ayrılıp evine gitti. O gece rüyasında fakiri gördü. Fakir:

– Ey hacı efendi! Allah Teâlâ sana selâmet versin. Hamdolsun o berat bana verildi. Ben de onu kabirde yanıma gelen Münker ve Nekir meleklerine gösterdim. Nurlu berat kâğıdını görünce melekler bana sorgu sual bile etmediler. Bu beratı almama, hacdan dönerken sen vesile olmuştun. Cenâb-ı Hak senden razı olsun, dedi.

Uyandığında zengin adamın gözleri yaşlıydı. Hemen fakir komşusunun ruhu için hatimler okuttu. Yetimlere ve fakirlere ikramda bulundu. Ve bunu ömrü boyunca hiç eksik etmedi. [61]

Medine ve Mescid-i Nebevi'yi Ziyaret

MEDİNE ŞEHRİ

Allah Resûlü (sallallahu aleyhi vesellem) buyurdu ki:

– Ben, Medine'nin iki taşlığı arasında ağaçların kesilmesini ve avlanılmasını yasaklıyorum. Bir bilseler, Medine onlar için çok hayırlıdır. Kim ondan beğenmeyerek uzaklaşırsa, Allah o kişinin yerine ondan daha hayırlısını getirir. Kim de zorluklarına sabredip oradan ayrılmazsa, kıyamet gününde ben onun şefaatçi ve tanığı olurum. Kim de Medinelilere bir kötülük yapmak isterse, Allah onu ateşte kurşunun erimesi gibi eritir. Ya da suda tuzun erimesi gibi. [62]

O'NUN MİSAFİRİ

Bir gün büyük bilgin Ahmed Saîd'e, Allah Resûlünün mübarek kabrinin nasıl ziyâret edileceği soruldu. Ahmed Saîd şunları anlattı:

– Gücün yettiğince kalbini uygunsuz düşüncelerden temizlemeye gayret etmelisin. Peygamber Efendimizin, kabr-i şerifinde bizim bilmediğimiz bir hayat ile diri olduğunu düşünmelisin. Bu sırada her iki dünyada da mutluluğa kavuşmanın, yalnız dünya ve ahiretin efendisi olan Muhammed Aleyhisselâma uymaya bağlı olduğunu düşünürsün.

Denilmiştir ki: "Mekke'de müminler Allah'ın misafirleridir. Misafir, saygısı ölçüsünde ikram görür. Allah'ın huzurunda bulunan mümin, Mekke'de

kaldığı süre içinde imanını güçlendirmeli ve gerçek anlamda tevhide ulaşmalıdır. Müslümanlar, Medine'de ise Peygamber Efendimizin misafirleridir. O hâlde Medine'de konaklanan yerleri tıpkı bir sahabi evi gibi düşünmek gerekir. Medine, sanki orayı ziyarete giden bir sahabi gibi ziyaret edilmelidir. Haccını veya umresini yapan bir müminin gayesi artık Allah'a ve Resûlüne hizmet etmek, Kur'ân'a ve sünnete uymaya çalışmak olmalıdır." [63]

MEDİNE'NİN TOZU

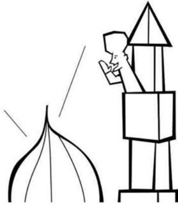
Ahmet henüz yedi yaşındaydı. Medine'de anne ve babası ile birlikte Kuba Mescidi'ni ziyarete gitmişti. Ahmet'in babası mescitteki hocalardan biriyle sohbete dalmıştı. Bunu fırsat bilen Ahmet, mescidin avlusundaki toprakla oynamaya başladı. Bir süre sonra Ahmet'in toz içinde kaldığını fark eden babası, hasta olur korkusuyla onu engellemek istedi. Bunun üzerine mescitteki hoca:

Bırakın, çocuk istediği gibi oynasın. Medine'nin tozu iyi gelir, dedi. Ardından şunları anlattı:

"Resûlûllah Efendimiz, Tebük Savaşın'dan dönüyordu. Medine'nin girişinde savaşa katılamayan kişiler, heyecan içinde kendisini karşılamaya çıkmış-

lardı. Bu sırada koşuşturdukları için yerden toz kaldırdılar. Peygamberimizin yanındaki sahabilerden bazıları tozdan etkilenmemek için burunlarını kapadılar. Bunun üzerine Kâinatın Efendisi şöyle buyurdu:

– Nefsim kudret elinde olana yemin ederim ki Medine'nin tozunda şifa vardır." [64]

MİNAREDEN OKUNAN ŞİİR

Meşhur Osmanlı şairi Nabi, bir kervanla hac yolculuğuna çıkmıştı. Kervanda üst rütbeli bir yetkili de bulunmaktaydı. Medine'ye yaklaştıklarında Nabi, Yeşil Kubbe'yi görünce sevinç gözyaşlarını tutamadı. Bir ara gözü, ayaklarını uzatarak oturan yetkiliye ilişmişti. Adamın, geldiği kutsal mekânın heyecanını duymadığı her hâlinden belliydi. Tahsilli bir insanın bu saygısız tavırları, Nabi'yi çok üzdü ve dudaklarından şu mısralarla başlayan ünlü gazeli döküldü:

"Sakın terk-i edepten kûy-i Mahbûb-i Huda'dır bu

Nazargâh-ı ilâhîdir makam-ı Mustafa'dır bu…"

Bu sırada sabah namazı vaktiydi. Müezzin ezandan sonra minareden inmeden bir kaside okumaya başladı:

"Aman hata etme! Edepli davran
Habîbullah şehri bu girdiğin yer
Allah'tır buraya sevgiyle bakan
Bu yer Mustafa'nın, hayata değer

Gökteki yeni ay açılmış gönül
Selâm kapısından O'nu gözlüyor
Cevza kandil olmuş bekliyor ödül
O da kaynağından ışık özlüyor

Allah sevgilisi, yattığı yerin
Üstün değerini erbabı bilir
Üstünde iken arş yedi göklerin
Ravza'ya saygıyla, şevkle eğilir

Yokluk karanlığı sıyrılıp gitti
Yerine bu toprak ışığı geldi
Kör idi varlıklar çileler bitti
O şifa sürmesi gözleri sildi

Bu dergâha Nabi, edep şartıyla
Gir de nasibini almaya bak sen

Kutsal varlıkların tavaf şavtıyla

Ravza öpüşünde kalmaya bak sen [65]

(Tercümesi)

Bu, Nabi'nin şiirinin aynısıydı. Çok heyecanlanan Nabi, koşarak minarenin kapısına varıp müezzini beklemeye başladı. Müezzin aşağıya inince, hemen sordu:

– Allah aşkına söyler misiniz, siz bu şiiri nereden aldınız? Osmanlıca biliyor musunuz?

– Niçin sordunuz?

– Çünkü ben, bunun aynısını yazmış ve kimseye de göstermemiştim.

– Nabi siz misiniz?

– Evet.

– Gece rüyamda Peygamber Efendimizi gördüm. Bana "Dostumuz Nabi geliyor. Onu, bizim için yazdığı şu şiiri minareden okuyarak karşıla." buyurdu. Uyandığımda şiir ezberimde idi.

Nabi, "Demek İki Cihan Güneşi benim ismimi andı ha…" diyerek, gözyaşlarını tutamadı. Efendimizin aşkıyla yanıp tutuşan şairin yaşadığı bu olayla, saygısız yetkili de dersini almıştı. [66]

SÖZLÜK

amel: Dinin emirleri doğrultusunda hareket etme, ibadet.

Arafat: Mekke'nin 25 kilometre güneydoğusunda ova görünümünde düz bir alanın adı. Arafat'ın doğusu ve kuzeyi dağlarla çevrilidir ve ortasında Cebel-i Rahme (Rahmet Dağı) vardır.

arefe günü: Bayramdan bir gün öncesi veya bayrama yakın günler.

ateşperest: Ateşe tapan, Mecusî.

berat: Kurtulma, bağışlanma, af.

beyt: Ev, hane.

Beytullah: Allah'ın evi, Kâbe.

cemre: Haccedenlerin Kurban Bayramı günleri Mina'da şeytan diye isimlendirilen yerlere attıkları küçük taşlar. Bu taşların atıldığı yere de mecazî olarak cemre denir.

cihat: 1. Müslümanların dinîne, vatanına ve namusuna saldıran düşmanı defetmek için yapılan savaş. 2. İslâm uğruna çalışma, Allah yolunda mücadele; iyiliği hâkim kılmak ve kötülüğü yok etmek için faaliyet gösterme.

cübbe: Üste giyilen bol ve uzun elbise.

Ensâr: Medineli Müslümanlar.

fiske: Parmaklardan birini başparmağa tutturduktan sonra birden bırakarak vurulan darbe.

Hacerü'l-Esved: Kâbe'nin doğu köşesinde bulunan kırmızımsı siyah ve parlak bir taş. Bu taş, Kâbe inşa edilirken Hazreti İbrahim ve İsmail tarafından Ebu Kubeys Dağı'ndan getirilmiş ve Kâbe'nin doğu köşesine tavafa başlangıç işareti olarak konulmuştur.

helâk: Yok olma, mahvolma, harap olma.

humma hastalığı: Ateşli hastalık, sıtma.

icabet: Davete gitme, uyma, kabul etme.

iftihar: Övünme.

ihram: Müslümanların hac sırasında hacceder-ken büründükleri dikişsiz beyaz örtü.

kafile: Beraber yolculuk edenler topluluğu, kervan.

kefaret: Arınma, yanlışlıkla veya mecburiyet sonucu işlenen günahın bağışlatılması için verilen sadaka veya tutulan oruç.

köle: Hür olmayan, başka birinin bağlısı olan.

Kuba Mescidi: Peygamberimizin Mekke'den Medine'ye hicretleri sırasında, Medine'ye 5 kilometre mesafede bulunan Kuba'da inşa ettiği mescit. İslâm âleminde cemaatle namaz kılınmak için yapılan ilk mescit budur. Hazreti Peygamber sağlığında, cumar-

tesi günleri Kuba Mescidi'ni ziyaret eder ve burada namaz kılardı. Kuba Mescidi'ni ziyaret etmek ve burada iki veya dört rekât namaz kılmak makbuldür.

kurban: İbadet amacıyla belli şartları taşıyan hayvanı usulüne uyun olarak kesmek ve bu amaçla kesilen hayvan.

mahzun: Hüzünlü, kederli, üzgün.

Makam-ı İbrahim: İbrahim'in Makamı demektir. Hazreti İbrahim'in Kâbe'yi inşa ederken iskele olarak kullandığı taşın bulunduğu yerdir. Kâbe'nin doğu tarafında, zemzem kuyusu ile Kâbe'nin kapısı arasındadır. Buradaki taşta Hazreti İbrahim'in ayak izi vardır.

mertebe: Derece, basamak, makam, mevki, değer.

Mescid-i Haram: Mekke'de ortasında Kâbe'nin bulunduğu cami. Buraya Harem-i Şerif de denir. Yeryüzünde yapılan ilk mescittir.

mest: Yumuşak deriden, hafif ayakkabı. Abdest alındıktan sonra giyilen bu ayakkabının üzerine, abdest bozulduğu andan itibaren 24 saat süre ile her abdestte mesh edilebilir.

Meş'ar-i Haram: Mekke'de, Arafat ile Mina arasında, Müzdelife'nin sonunda bir yer.

Mina: Mekke ile Müzdelife bölgesi arasında büyük, orta ve küçük şeytanların bulunduğu yer. Bay-

ram günleri şeytan taşlama görevi burada yapılır. Hac ile ilgili kurbanlar burada kesilir.

Münker-Nekir: Kabirde soru soran iki melek.

müşrik: Şirk koşan, Allah'ı inkâr eden, kâfir.

Müzdelife: Mekke'de, Mina ile Arafat arasında bulunan, Âdem Aleyhisselâmla Hazreti Havva'nın yeryüzünde ilk buluştukları yer. Hac sırasında Arafat'tan dönüşte Müzdelife'de bir müddet durmak vaciptir.

Safa ve Merve: Kâbe'nin doğusunda bulunan iki tepenin isimleri. Hac görevlerinden olan sa'y, bu iki tepe arasında yapılır.

sa'y: Sa'y kelimesi; koşmak, hızlı yürümek anlamına gelir. Hac ve umrede Kâbe'nin doğu tarafındaki Safa ve Merve tepeleri arasındaki gidiş-gelişe denir. Bu gidiş-geliş, Safa tepesinden başlayarak Merve tepesine dört gidiş ve Merve'den Safa'ya üç dönüş şeklindedir.

senâ: Överek anma, övme, methetme.

şefaat: Ricacı olma, ahirette Peygamber Efendimizin ve diğer İslâm büyüklerinin bazı müminlerin affı için Allah'a ricacı olmaları.

şöhret: Bir konuda adı halk arasında yayılma, herkesçe tanınıp bilinme, ün.

takva: Allah korkusuyla günahtan kaçınma. Allah'ın emir ve yasaklarına uymakta titizlik gösterme.

tavaf: Hacerü'l-Esved'in hizasından başlayarak Kâbe'yi sola almak suretiyle, yedi defa Kâbe etrafında dönmek.

tecelli: Belirme, ortaya çıkma, görünme. Hakk'a yönelen kalpte Allah'ın nurunun belirmesi.

tekbir: "Allah her şeyden daha büyüktür." anlamında "Allahü ekber." diyerek Allah'ı anmak.

telbiye: "Lebbeyk, Allahümme lebbeyk. Lebbeyk lâ şerîke leke lebbeyk. İnnel hamde ve'n nimete leke vel mülk lâ şerîke lek." sözlerini söylemek.

temettu haccı: Aynı yılın hac aylarında önce umre yapıp ihramdan çıktıktan sonra yeniden ihrama girilerek yapılan hac.

tesbih: Allah'ı eksik sıfatlarından tenzih etme.

teşrik: Zilhicce ayının 9. ve 13. günlerinde farz namazlardan sonra "Allahü ekber, Allahü ekber lâ ilâhe illâllahu vallahu ekber. Allahü ekber velillahil hamd." sözlerini söylemek.

umre: Belirli bir vakte bağlı olmaksızın usulüne göre ihrama girdikten sonra, tavaf ederek Kâbe'yi ziyaret etmek ve diğer bazı dinî görevleri yerine getirmek suretiyle yapılan ibadet.

vacip: Dinî bakımdan terki doğru olmayan, kesinlik bakımından farzdan sonra gelen ibadet.

vahiy: Allah'ın peygamberlerine ilham, rüya,

Cebrail Aleyhisselâm aracılığıyla veya doğrudan ilâhî bilgileri aktarması.

vakfe: Vakfe, durmak demektir. Arafat Vakfesi, hac yapma niyetiyle ihrama girmiş olan kimsenin Zilhicce ayının 9. günü öğleden sonra ihramlı olarak Arafat sınırları içinde bulunmasıdır. Süresi içinde Arafat'ta bulunamayanlar, o sene hacca yetişememiş sayılırlar.

vekil: 1. Başkasının yerine ve adına hareket eden veya konuşan. 2. Asıl görevlinin yerine çalışan, bir görevi geçici olarak idare eden.

zemzem: Kâbe'nin doğusunda, Yüce Allah'ın Hacer ile oğlu İsmail'e verdiği suyun adı.